

SUTARTIS DĖL PREKYBOS GINKLAIS

Preambulė

Valstybės, šios Sutarties šalys,

vadovaudamosi Jungtinių Tautų Chartijos tikslais ir principais,

prisimindamos Jungtinių Tautų Chartijos 26 straipsnį, kuriame iškeltas siekis prisidėti prie tarptautinės taikos ir saugumo įtvirtinimo bei palaikymo, kad ginklavimuisi pasaulyje būtų panaudota kuo mažiau žmonių darbo ir ekonominių išteklių;

pabrėždamos poreikį užkirsti kelią neteisėtai prekybai įprastine ginkluote, ją panaikinti ir užkirsti kelią, kad šie ginklai nebūtų nukreipti į neteisėtą rinką, taip pat jų neteisėtam galutiniam panaudojimui ir kad jie nepatektų į juos naudoti teisės neturinčių galutinių vartotojų rankas, taip pat nebūtų panaudoti teroro aktams;

pripažindamos teisėtus valstybių politinius, saugumo, ekonominius ir komercinius interesus tarptautinės prekybos įprastine ginkluote srityje;

dar kartą patvirtindamos kiekvienos valstybės suverenią teisę pačiai reguliuoti ir kontroliuoti įprastinę ginkluotę savo teritorijoje pagal savo teisinę ir konstitucinę sistemą;

pripažindamos, kad taika ir saugumas, vystymasis ir žmogaus teisės yra Jungtinių Tautų sistemos ramsčiai bei kolektyvinio saugumo pamatas, taip pat pripažindamos, kad vystymasis, taika, saugumas ir žmogaus teisės yra tarpusavyje susiję ir sutvirtina vieni kitus;

prisimindamos Jungtinių Tautų nusiginklavimo komisijos rekomendacijas dėl tarptautinio ginklų perdavimo pagal 1991 m. gruodžio 6 d. Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 46/36H;

pažymėdamos Jungtinių Tautų veiksmų programos dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo, Protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ir Tarptautinės priemonės, įgalinančios valstybes laiku ir patikimai identifikuoti ir susekti neteisėtus šaulių ir lengvuosius ginklus, indėlių;

pripažindamos neteisėtos ir nekontroliuojamos prekybos įprastine ginkluote padarinius saugumo, socialinėje, ekonomikos ir humanitarinėje srityse;

turėdamos omenyje, kad dauguma nuo ginkluotų konfliktų ir ginkluotos prievartos nukentėjusių žmonių yra civiliai, ypač moterys ir vaikai;

pripažindamos sunkumus, su kuriais susiduria per ginkluotus konfliktus nukentėję asmenys, jų tinkamos priežiūros, reabilitacijos ir socialinės bei ekonominės integracijos poreikius;

pabrėždamos, kad nė viena šios Sutarties nuostata netrukdo valstybėms palikti galioti ar patvirtinti naujų veiksmingų priemonių, siekiant šios Sutarties uždavinio ir tikslo;

atsižvelgamos į teisėtą prekybą tam tikra įprastine ginkluote, jos valdymą nuosavybės teise ir naudojimą pramoginėje, kultūrinėje, istorinėje, taip pat sporto veikloje, kai tokia prekyba, jos valdymas nuosavybės teise ir naudojimas leidžiami ir saugomi įstatymu;

atsižvelgamos į vaidmenį, kurį gali atlikti regioninės organizacijos padėdamos įgyvendinti šią Sutartį valstybių, šios Sutarties šalių, prašymu;

pripažindamos, kad pilietinė visuomenė, įskaitant nevyriausybinės organizacijas ir pramonės sektorių, gali savanoriškai ir aktyviai dalyvauti skleisdami informaciją apie šios Sutarties objektą ir tikslą ir remdami jos įgyvendinimą;

pripažindamos, kad tarptautinės prekybos įprastine ginkluote reguliavimas ir nukreipimo prevencija neturėtų trukdyti tarptautiniam bendradarbiavimui ir teisėtai prekybai taikiems tikslams skirtomis medžiagomis, įranga ir technologijomis;

pabrėždamos siekį, kad šios Sutarties būtų visuotinai laikomasi;

pasiryžusios savo veikloje vadovautis toliau nurodytais principais:

Principai

– Visos valstybės turi prigimtine teisę imtis individualios ar kolektyvinės savignos, įtvirtintą Jungtinių Tautų Chartijos 51 straipsnyje;

– tarptautiniai ginčai sprendžiami taikiomis priemonėmis taip, kad nebūtų sukeltas pavojus tarptautinei taikai bei saugumui ir teisingumui, vadovaujantis Jungtinių Tautų Chartijos 2 straipsnio 3 dalimi;

– savo tarptautiniuose santykiuose susilaikoma nuo grasinimo jėga ir jos panaudojimo tiek prieš kurios nors valstybės teritorinį vientisumą arba politinę nepriklausomybę, tiek kuriuo kitu būdu, nesuderinamu su Jungtinių Tautų tikslais, vadovaujantis Jungtinių Tautų Chartijos 2 straipsnio 4 dalimi;

– nesikišama į reikalus, kurie iš esmės priklauso kiekvienos valstybės vidaus jurisdikcijai, vadovaujantis Jungtinių Tautų Chartijos 2 straipsnio 7 dalimi;

– laikomasi tarptautinės humanitarinės teisės normų, įtvirtintų, *inter alia*, 1949 m. Ženevos konvencijose, ir užtikrinamas jų laikymasis; gerbiamos žmogaus teisės ir užtikrinama pagarba joms, remiantis, *inter alia*, Jungtinių Tautų Chartija ir Visuotinė žmogaus teisių deklaracija;

– visos valstybės pagal jų atitinkamus tarptautinius įsipareigojimus atsako už veiksmingą tarptautinės prekybos įprastine ginkluote reguliavimą ir jos nukreipimo prevenciją, visoms valstybėms taip pat tenka pagrindinė atsakomybė už atitinkamų nacionalinių kontrolės sistemų sukūrimą ir įgyvendinimą;

– gerbiami teisėti valstybių narių interesai įsigyti įprastinės ginkluotės savignos tikslais ir taikos palaikymo operacijoms, taip pat gaminti, eksportuoti, importuoti ir perduoti įprastinę ginkluotę;

– ši Sutartis įgyvendinama nuosekliai, objektyviai ir be diskriminacijos,

susitarė:

1 straipsnis

Objektas ir tikslas

Sutarties objektas yra:

– nustatyti kuo aukštesnius bendrus tarptautinius standartus tarptautinei prekybai įprastine ginkluote reguliuoti ar šiam reguliavimui tobulinti;

– užkirsti kelią neteisėtai prekybai įprastine ginkluote ir tokią prekybą panaikinti, užkirsti kelią įprastinės ginkluotės nukreipimui;

tuo siekiama šio tikslo:

– prisidėti prie tarptautinės ir regioninės taikos, saugumo ir stabilumo;

– sumažinti žmonių patiriamas kančias;

– plėtoti valstybių, šios Sutarties šalių, bendradarbiavimą, skaidrumą ir atsakingus veiksmus tarptautinės prekybos įprastine ginkluote srityje, taip didinant valstybių, šios Sutarties šalių, tarpusavio pasitikėjimą.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši Sutartis taikoma visai toliau nurodytų kategorijų įprastinei ginkluotei:

a) koviniams tankams;

b) kovinės paskirties šarvuotiems automobiliams;

c) stambaus kalibro artilerijos sistemoms;

d) koviniams orlaiviams;

e) puolamiesiems sraigtasparniams;

f) karo laivams;

g) raketoms ir raketų paleidimo įrenginiams;

h) šaulių ir lengviesiems ginklams.

2. Šioje Sutartyje tarptautinės prekybos veikla apima eksportą, importą, tranzitą, perkrovimą ir tarpininkavimą (toliau – perdavimas).

3. Ši Sutartis netaikoma tarptautiniam įprastinės ginkluotės perkėlimui, kai ginkluotė perkeliama pačios valstybės, šios Sutarties šalies, arba jos užsakymu ir skirta jai naudoti, jei įprastinė ginkluotė išlieka tos valstybės, šios Sutarties šalies, nuosavybė.

3 straipsnis

Šaudmenys ir amunicija

Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, sukuria ir išlaiko nacionalinę kontrolės sistemą, skirtą panaudojant 2 straipsnio 1 dalyje nurodytą įprastinę ginkluotę iššaudamų, paleidžiamų ar

tiesiamų šaudmenų (amunicijos) eksportui reguliuoti, ir, prieš suteikdamos leidimą eksportuoti tokius šaudmenis (amuniciją), taiko 6 ir 7 straipsnių nuostatas.

4 straipsnis

Dalys ir komponentai

Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, sukuria ir išlaiko nacionalinę kontrolės sistemą, skirtą dalių ir komponentų eksportui reguliuoti, kai eksportuojama tokiu pavidalu, kuris teikia galimybę sumontuoti 2 straipsnio 1 dalyje nurodytą įprastinę ginkluotę, taip pat, prieš suteikdama leidimą eksportuoti tokias dalis ir komponentus, taiko 6 ir 7 straipsnių nuostatas.

5 straipsnis

Bendrasis įgyvendinimas

1. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, šią Sutartį įgyvendina nuosekliai, objektyviai ir be diskriminacijos, atsižvelgdama į šioje Sutartyje išdėstytus principus.

2. Siekdama įgyvendinti šios Sutarties nuostatas, kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, sukuria ir išlaiko nacionalinę kontrolės sistemą, įskaitant nacionalinį kontrolės sąrašą.

3. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, raginama šios Sutarties nuostatas taikyti kuo įvairesnei įprastinei ginkluotei. Bet kurios iš 2 straipsnio 1 dalies a–g punktuose nurodytų nacionalinių kategorijų apibrėžtys negali būti siauresnės, palyginti su Sutarties įsigaliojimo momentu taikomais aprašais Jungtinių Tautų įprastinės ginkluotės registre. 2 straipsnio 1 dalies h punkte nurodytos nacionalinės kategorijos apibrėžtys negali būti siauresnės, palyginti su šios Sutarties įsigaliojimo momentu atitinkamuose Jungtinių Tautų dokumentuose pateiktais aprašais.

4. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, remdamasi savo nacionaliniais įstatymais, nacionalinį kontrolės sąrašą pateikia Sekretoriatui, kuris kitoms valstybėms, šios Sutarties šalims, sudaro galimybę juo pasinaudoti. Valstybės, šios Sutarties šalys, raginamos suteikti viešą prieigą prie savo kontrolės sąrašų.

5. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, imasi priemonių šios Sutarties nuostatoms įgyvendinti ir paskiria kompetentingas nacionalines institucijas, kad būtų sukurta veiksminga ir skaidri nacionalinė kontrolės sistema 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės ir 3 ar 4 straipsniuose nurodytų gaminių perdavimui reguliuoti.

6. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, paskiria vieną ar keletą kontaktinių centrų informacijos, susijusios su šios Sutarties įgyvendinimu, mainams. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, informuoja pagal 18 straipsnį įsteigtą Sekretoriatą apie savo nacionalinį (-ius) kontaktinį (-ius) centrą (-us) ir nuolat atnaujina informaciją.

6 straipsnis

Draudimai

1. Valstybė, šios Sutarties šalis, nesuteikia leidimo perduoti 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės ir 3 ar 4 straipsnyje nurodytų gaminių, jei tai pažeistų jos įsipareigojimus pagal

priemonės, kurias patvirtino Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, remdamasi Jungtinių Tautų Chartijos VII skyriumi, ypač dėl ginklų embargo.

2. Valstybė, šios Sutarties šalis, nesuteikia leidimo perduoti 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės ir 3 ar 4 straipsnyje nurodytų gaminių, jei toks perdavimas pažeistų atitinkamus valstybės tarptautinius įsipareigojimus pagal tarptautinius susitarimus, kurių šalis ji yra, visų pirma susijusius su įprastinės ginkluotės perdavimu ar neteisėta prekyba.

3. Valstybė, šios Sutarties šalis, nesuteikia leidimo perduoti 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės ir 3 ar 4 straipsnyje nurodytų gaminių, jei leidimo suteikimo momentu žino, kad ginklai ar gaminiai galėtų būti panaudoti genocidui, nusikaltimams žmoniškumui, rimtiems 1949 m. Ženevos konvencijų pažeidimams, atakoms prieš civilinius objektus ar civilius, kuriems suteikiama atitinkama apsauga, arba kitiems karo nusikaltimams, apibrėžtiems tarptautiniuose susitarimuose, kurios šalis ji yra.

7 straipsnis

Eksportas ir eksporto vertinimas

1. Jei eksportas nedraudžiamas pagal 6 straipsnį, kiekviena eksportuojanti valstybė, šios Sutarties šalis, prieš suteikdama leidimą eksportuoti 2 straipsnio 1 dalyje nurodytą įprastinę ginkluotę ir 3 arba 4 straipsnyje nurodytus gaminius, pagal savo jurisdikciją ir nacionalinę kontrolės sistemą objektyviu ir nediskriminaciniu būdu ir atsižvelgdama į susijusius veiksnius, įskaitant importuojančios valstybės pagal 8 straipsnio 1 dalį pateiktą informaciją, įvertina galimybę, kad įprastinė ginkluotė ar gaminiai:

- a) prisidės prie taikos ir saugumo arba tam pakenks;
- b) gali būti panaudoti:
 - i) vykdant ar padedant įvykdyti rimtą tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimą;
 - ii) vykdant ar padedant įvykdyti rimtą tarptautinės žmogaus teisių teisės pažeidimą;
 - iii) vykdant ar padedant įvykdyti veiksma, laikomą nusikaltimu pagal konvencijas ar protokolus dėl terorizmo, kurių šalis yra eksportuojanti valstybė;
 - iv) vykdant ar padedant įvykdyti veiksma, laikomą nusikaltimu pagal konvencijas ar protokolus dėl tarptautinio organizuoto nusikalstamumo, kurių šalis yra eksportuojanti valstybė.

2. Eksportuojanti valstybė, šios Sutarties šalis, taip pat apsvarsto galimybę imtis priemonių, siekiant sušvelninti 1 dalies a ir b punktuose nurodytą riziką, tokių kaip pasitikėjimą skatinančios priemonės ar eksportuojančių ir importuojančių valstybių drauge parengtos ir suderintos programos.

3. Jei, atlikusi šį vertinimą ir išnagrinėjusi galimas rizikos švelninimo priemones, valstybė, šios Sutarties šalis, nustato, kad 1 dalyje nurodytų neigiamų padarinių rizika nusveria kitų veiksmų svarbą, eksportuojanti valstybė, šios Sutarties šalis, eksportui leidimo nesuteikia.

4. Atlikdama minėtą vertinimą, eksportuojanti valstybė, šios Sutarties šalis, atsižvelgia į riziką, kad 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta įprastinė ginkluotė ir 3 arba 4 straipsnyje nurodyti gaminiai gali būti panaudoti vykdant ar padedant įvykdyti rimtus smurto dėl lyties veiksmus arba rimtus smurtinius veiksmus prieš moteris ir vaikus.

5. Kiekviena eksportuojanti valstybė, šios Sutarties šalis, imasi priemonių užtikrinti, kad visi 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės, taip pat 3 ir 4 straipsnyje nurodytų priemonių eksporto leidimai būtų išsamūs ir išduoti prieš eksportuojant.

6. Kiekviena eksportuojanti valstybė, šios Sutarties šalis, teikia reikiamą informaciją apie atitinkamus leidimus importuojančiai valstybei, šios Sutarties šaliai, taip pat tranzito ir perkrovimo valstybėms, šios Sutarties Šalims, gavusi jų prašymą, remdamasi savo nacionaliniais įstatymais, praktika ir politika.

7. Jei eksportuojanti valstybė, šios Sutarties šalis, sužino naujos svarbios informacijos, kai leidimas jau suteiktas, ji raginama iš naujo apsvarstyti leidimą, pasikonsultavus, jei reikia, su importuojančia valstybe.

8 straipsnis

Importas

1. Kiekviena importuojanti valstybė, šios Sutarties šalis, imasi priemonių užtikrinti, kad, gavus prašymą, reikiama ir tinkama informacija pagal jos nacionalinius įstatymus būtų suteikta eksportuojančiai valstybei, šios Sutarties šaliai, siekiant jai padėti atlikti nacionalinį eksporto vertinimą pagal 7 straipsnį. Viena iš tokių priemonių gali būti dokumentų dėl galutinio vartojimo ar galutinio vartotojo įforminimas.

2. Kiekviena importuojanti valstybė, šios Sutarties šalis, imasi priemonių, kurios prireikus jai leistų reguliuoti 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės importą jos jurisdikcijoje. Tokios priemonės gali būti importo sistemos.

3. Kiekviena importuojanti valstybė, šios Sutarties šalis, iš eksportuojančios valstybės, šios Sutarties šalies, gali pareikalauti informacijos apie bet kokius svarstomus ar suteiktus eksporto leidimus, jei importuojanti valstybė, šios Sutarties šalis, yra galutinė paskirties valstybė.

9 straipsnis

Tranzitas ir perkrovimas

Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, imasi reikiamų priemonių, jei yra toks poreikis ir galimybė, reguliuoti 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės tranzitą ir perkrovimą jos jurisdikcijoje esančioje teritorijoje, remdamasi atitinkamomis tarptautinės teisės normomis.

10 straipsnis

Tarpininkavimas

Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, remdamasi savo nacionaliniais įstatymais, imasi priemonių reguliuoti savo jurisdikcijoje tarpininkavimą dėl prekybos 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta įprastine ginkluote. Viena tokių priemonių gali būti reikalavimas, kad tarpininkai, prieš tarpininkaudami, užsiregistruotų ar gautų rašytinius leidimus.

11 straipsnis

Nukreipimas

1. Kiekviena perduodant 2 straipsnio 1 dalyje nurodytą įprastinę ginkluotę dalyvaujanti valstybė, šios Sutarties šalis, imasi priemonių užkirsti kelią jos nukreipimui.

2. Eksportuojanti valstybė, šios Sutarties šalis, panaudodama pagal 5 straipsnio 2 dalį sukurtą nacionalinę kontrolės sistemą, siekia užkirsti kelią perduodamos 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės nukreipimui, įvertindama eksportuojamos ginkluotės nukreipimo riziką ir apsvaistydama galimybę įgyvendinti šios rizikos švelninimo priemones, pavyzdžiui, pasitikėjimo didinimo priemones ar eksportuojančių ir importuojančių valstybių drauge parengtas ir suderintas programas. Kitos prevencinės priemonės, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, gali būti tokios: eksporto sandoryje dalyvaujančių šalių patikrinimas, reikalavimas pateikti papildomus dokumentus, sertifikatus, garantijas, atsisakymas suteikti leidimą eksportuoti, kitos tinkamos priemonės.

3. Importuojančios, tranzito, perkrovimo ir eksportuojančios valstybės, šios Sutarties Šalys, jei yra poreikis ir galimybė, pagal savo nacionalinius įstatymus bendradarbiauja ir keičiasi informacija, siekdamos sušvelninti perduodamos 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės nukreipimo riziką.

4. Jei valstybė, šios Sutarties šalis, nustato perduotos 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės nukreipimą, ji imasi tinkamų priemonių šiai problemai išspręsti pagal savo nacionalinius įstatymus bei tarptautinę teisę. Tokios priemonės galėtų būti potencialiai paveiktų valstybių, šios Sutarties šalių, perspėjimas, nukreiptų 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės siuntų tikrinimas, tolesnių tyrimo ir teisėsaugos priemonių taikymas.

5. Kad geriau suvoktų ir užkirstų kelią perduodamos 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės nukreipimui, valstybės, šios Sutarties šalys, raginamos tarpusavyje keistis svarbia informacija apie veiksmingas kovos su nukreipimu priemones. Tai galėtų būti informacija apie neteisėtas veikas, kaip antai korupciją, tarptautinės neteisėtos prekybos maršrutus, neteisėtai veikiančius tarpininkus, neteisėtos pasiūlos šaltinius, slėpimo būdus, įprastas išsiuntimo ar paskirties vietas, kuriomis naudojasi organizuotos nukreipimu užsiimančios grupuotės.

6. Valstybės, šios Sutarties šalys, raginamos per Sekretariatą informuoti kitas valstybes, šios Sutarties šalis, apie priemones, kurių imtasi sprendžiant 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės nukreipimo problemą.

12 straipsnis

Apskaita

1. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, remdamasi savo nacionaliniais įstatymais ir kitais teisės aktais, tvarko nacionalinę išduotų eksporto leidimų arba faktinio 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės eksporto apskaitą.

2. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, raginama tvarkyti 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės, perkeliamos į jos teritoriją, kaip galutinę paskirties vietą, taip pat ginkluotės, kurios tranzitui ar perkrovimui jos jurisdikcijoje esančioje teritorijoje suteiktas leidimas, apskaitą.

3. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, raginama į apskaitą įtraukti, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, šią informaciją: skaičių, vertę, modelį (tipą), tarptautinius 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės perkėlimus, kuriems suteiktas leidimas, faktiškai perduotą įprastinę ginkluotę, išsamią informaciją apie eksportuojančią (-as) valstybę (-es), importuojančią (-as) valstybę (-es), tranzito ir perkrovimo valstybę (-es) bei galutinius vartotojus.

4. Duomenys saugomi bent dešimt metų.

13 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, per pirmus metus po šios Sutarties įsigaliojimo jos atžvilgiu, remdamasi 22 straipsniu Sekretariatui teikia pirminę ataskaitą apie taikytas šios Sutarties įgyvendinimo priemones, įskaitant nacionalinius įstatymus, nacionalinius kontrolės sąrašus, kitus teisės aktus ir administracines priemones. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, prireikus atsiskaito Sekretariatui apie visas naujas priemones, taikomas šiai Sutarčiai įgyvendinti. Sekretariatas sudaro galimybę susipažinti su ataskaitomis ir išplatina jas valstybėms, šios Sutarties šalims.

2. Valstybės, šios Sutarties šalys, raginamos per Sekretariatą pranešti kitoms valstybėms, šios Sutarties šalims, apie priemones, kurių imtasi sprendžiant 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės nukreipimo problemą.

3. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, kasmet iki gegužės 31 d. pateikia 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės eksporto ir importo leidimų ar faktinio paskutinių kalendorinių metų eksporto ir importo ataskaitą. Sekretariatas sudaro galimybę susipažinti su ataskaitomis ir išplatina jas valstybėms, šios Sutarties šalims. Šioje Sekretariatui pateiktoje ataskaitoje gali būti ta pati informacija, kurią valstybė, šios Sutarties šalis, pateikė atitinkamoms Jungtinių Tautų struktūroms, kaip antai Jungtinių Tautų įprastinės ginkluotės registrai. Į ataskaitas galima neįtraukti slaptos komercinės ar nacionalinio saugumo informacijos.

14 straipsnis

Laikymosi užtikrinimas

Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, imasi reikiamų priemonių įstatymų ir kitų teisės aktų, kuriais įgyvendinamos šios Sutarties nuostatos, laikymuisi užtikrinti.

15 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas

1. Valstybės, šios Sutarties šalys, vadovaudamosi savo atitinkamais saugumo interesais ir nacionaliniais įstatymais, bendradarbiauja tarpusavyje, kad veiksmingai įgyvendintų šią Sutartį.

2. Valstybės, šios Sutarties šalys, raginamos, vadovaujantis savo atitinkamais saugumo interesais ir nacionaliniais įstatymais, stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą, įskaitant informacijos bendrai rūpinimais klausimais, susijusiais su šios Sutarties įgyvendinimu ir taikymu, mainus.

3. Valstybės, šios Sutarties Šalys, raginamos konsultuotis bendrai rūpimais klausimais ir prireikus dalytis informacija, taip remiant Sutarties įgyvendinimą.

4. Valstybės, šios Sutarties šalys, raginamos pagal savo nacionalinius įstatymus bendradarbiauti, kad padėtų įgyvendinti šios Sutarties nuostatas nacionaliniu lygmeniu, įskaitant informacijos apie neteisėtą veiklą ir jos vykdytojus mainus, siekiant užkirsti kelią 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės nukreipimui ir jį panaikinti.

5. Bendru sutarimu ir laikydamosi savo nacionalinių įstatymų, valstybės, šios Sutarties šalys, visais būdais talkina viena kitai vykdant tyrimus, baudžiamąjį persekiojimą ir teismo procesus dėl pagal šią Sutartį nustatytų nacionalinių priemonių pažeidimų.

6. Valstybės, šios Sutarties šalys, raginamos taikyti nacionalines priemones ir bendradarbiauti tarpusavyje, siekiant užkirsti kelią korupcijos atvejams 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos įprastinės ginkluotės perdavimo srityje.

7. Valstybės, šios Sutarties šalys, raginamos keistis patirtimi ir informacija apie išmoktas pamokas, susijusias su bet kuriuo šios Sutarties įgyvendinimo aspektu.

16 straipsnis

Tarptautinė pagalba

1. Įgyvendindama šią Sutartį, kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, gali paprašyti pagalbos, įskaitant pagalbą teisės bei teisėkūros, institucijų gebėjimų didinimo srityse, taip pat techninės ir materialinės pagalbos ar finansinės paramos. Ši pagalba galėtų būti susijusi su atsargų valdymo, nusiginklavimo, demobilizacijos ir reintegracijos programomis, pavyzdiniais teisės aktų projektais ir veiksminga įgyvendinimo praktika. Gavusi prašymą, kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, teikia tokią pagalbą, jei yra galimybė.

2. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, gali prašyti pagalbos, ją siūlyti ir gauti ją per, *inter alia*, Jungtines Tautas, tarptautines, regionines, paregionių ar nacionalines organizacijas, nevyriausybinės organizacijas, taip pat dvišaliu pagrindu.

3. Valstybės, šios Sutarties šalys, įsteigia savanorišką patikos fondą, kuris besikreipiančioms valstybėms, šios Sutarties šalims, teiks tarptautinę pagalbą įgyvendinant šią Sutartį. Visos valstybės, šios Sutarties šalys, raginamos prisidėti prie šio fondo lėšomis.

17 straipsnis

Valstybių, šios Sutarties šalių, konferencija

1. Pagal 18 straipsnį įsteigtas laikinasis Sekretoriatas ne vėliau kaip per metus nuo šios Sutarties įsigaliojimo sušaukia valstybių, šios Sutarties šalių, konferenciją. Vėliau konferencijos šaukimo laiką nustato valstybių, šios Sutarties šalių, konferencija.

2. Per pirmą sesiją valstybių, šios Sutarties šalių, konferencija bendru sutarimu patvirtina savo procedūrinės taisyklės.

3. Valstybių, šios Sutarties šalių, konferencija priima savo finansines taisykles, kuriomis reguliuojamas ir visų jos pagalbinių įstaigų finansavimas, taip pat finansines nuostatas, susijusias su

Sekretoriato veikimu. Per kiekvieną eilinę sesiją konferencija patvirtina finansų laikotarpio iki kitos eilinės sesijos biudžetą.

4. Valstybių, šios Sutarties šalių, konferencija:

- a) apžvelgia Sutarties įgyvendinimą, įskaitant pokyčius įprastinės ginkluotės srityje;
- b) apsvarsto ir priima rekomendacijas dėl šios Sutarties įgyvendinimo ir veikimo, ypač dėl jos visuotinio skatinimo;
- c) svarsto Sutarties pakeitimus pagal 20 straipsnį;
- d) svarsto Sutarties aiškinimo klausimus;
- e) svarsto ir nustato Sekretoriato užduotis bei biudžetą;
- f) svarsto naujų padalinių steigimą, jei to prireikia Sutarties veiksmingumui padidinti;
- g) atlieka visas kitas Sutartyje nustatytas funkcijas.

5. Neeiliniai valstybių, šios Sutarties šalių, konferencijos posėdžiai rengiami tuomet, kai valstybių, šios Sutarties šalių, konferencija nusprendžia, kad tai būtina, arba bet kurios valstybės, šios Sutarties šalies, rašytiniu prašymu, jei šiam prašymui pritaria bent du trečdaliai valstybių, šios Sutarties šalių.

18 straipsnis

Sekretoriatas

1. Šia Sutartimi įsteigiamas Sekretoriatas padėti valstybėms, šios Sutarties šalims, veiksmingai įgyvendinti šią Sutartį. Iki pirmojo valstybių, šios Sutarties šalių, konferencijos posėdžio už šioje Sutartyje nustatytas administracines funkcijas bus atsakingas laikinasis Sekretoriatas.

2. Sekretoriatas turi būti tinkamai aprūpintas darbuotojais. Darbuotojai turi turėti reikiamos patirties užtikrinti, kad Sekretoriatas galėtų veiksmingai atlikti 3 dalyje aprašytas funkcijas.

3. Sekretoriatas atsiskaito valstybėms, šios Sutarties šalims. Kuo mažesnės struktūros Sekretoriatas atlieka toliau išvardytas funkcijas:

- a) gauna, sudaro galimybę susipažinti ir platina ataskaitas, kaip nustatyta šioje Sutartyje;
- b) tvarko kontaktinių centrų sąrašą ir valstybėms, šios Sutarties šalims, sudaro galimybę susipažinti su šiuo sąrašu;
- c) padeda koordinuoti pasiūlymus ir prašymus dėl pagalbos įgyvendinant Sutartį ir, kai to prašoma, skatina tarptautinį bendradarbiavimą;
- d) talkina valstybių, šios Sutarties šalių, konferencijai, taip pat ir atlikdamas organizacinį darbą bei teikdamas paslaugas per posėdžius, rengiamus pagal Sutartį;
- e) atlieka kitas valstybių, šios Sutarties šalių, konferencijos nustatytas funkcijas.

19 straipsnis

Ginčų sprendimas

1. Valstybės, šios Sutarties šalys, konsultuojasi ir bendru sutarimu bendradarbiauja siekdamos sureguliuoti visus ginčus, kurie gali kilti tarp jų dėl šios Sutarties aiškinimo ir taikymo, derybomis, tarpininkavimo, taikinimo, teismo nagrinėjimo ir kitais taikiais būdais.

2. Valstybės, šios Sutarties šalys, bendru sutarimu gali kreiptis į arbitražą, kad šis išspręstų jų tarpusavio ginčus, susijusius su klausimais dėl šios Sutarties aiškinimo ar taikymo.

20 straipsnis

Pakeitimai

1. Per šešerius metus nuo šios Sutarties įsigaliojimo bet kuri valstybė, šios Sutarties šalis, gali siūlyti šios Sutarties pakeitimus. Vėliau pasiūlyti pakeitimai gali būti svarstomi tik valstybių, šios Sutarties šalių, konferencijoje kartą per trejus metus.

2. Bet koks pasiūlymas dėl šios Sutarties pakeitimo raštu teikiamas Sekretariatui, kuris pasiūlymą išplatina valstybėms, šios Sutarties šalims, likus ne mažiau nei 180 dienų iki kito valstybių, šios Sutarties šalių, konferencijos posėdžio, per kurį pakeitimai gali būti svarstomi pagal 1 dalį. Pasiūlymas svarstomas kitoje valstybių, šios Sutarties šalių, konferencijoje, per kurią pakeitimai gali būti svarstomi remiantis 1 dalimi, jei ne vėliau nei per 120 dienų po to, kai jį išplatino Sekretariatas, dauguma valstybių, šio Susitarimo šalių, informuoja Sekretariatą apie savo pritarimą pasiūlymo svarstymui.

3. Valstybės, šios Sutarties šalys, deda visas pastangas bendram sutarimui dėl kiekvieno pakeitimo pasiekti. Jei visos galimybės pasiekti bendrą sutarimą išsemtos ir susitarimas nepasiektas, kraštutiniu atveju pakeitimas gali būti priimtas valstybių, šios Sutarties šalių, konferencijos posėdyje trijų ketvirčių dalyvaujančių ir balsuojančių valstybių, šios Sutarties šalių, balsų dauguma. Taikant šį straipsnį, dalyvaujančios ir balsuojančios valstybės, šios Sutarties šalys – tai tos valstybės, šios Sutarties šalys, kurios dalyvauja posėdyje ir balsuoja už arba prieš. Depozitaras priimtų pakeitimų tekstą išplatina visoms valstybėms, šios Sutarties šalims.

4. Remiantis 3 dalimi priimtas pakeitimas kiekvienos valstybės, šios Sutarties šalies, deponavusios savo priėmimo dokumentą dėl atitinkamo pakeitimo, atžvilgiu įsigalioja praėjus 90 dienų nuo tos dienos, kai priėmimo dokumentus depozitarui deponuoja dauguma valstybių, kurios pakeitimo priėmimo metu buvo šios Sutarties šalys. Vėliau bet kurios kitos valstybės, šios Sutarties šalies, atžvilgiu jis įsigalioja praėjus devyniasdešimt dienų nuo tos dienos, kai buvo deponuotas tos valstybės, šios Sutarties šalies, dokumentas dėl pakeitimo priėmimo.

21 straipsnis

Pasirašymas, ratifikavimas, priėmimas, patvirtinimas ir prisijungimas

1. Šią Sutartį visos valstybės gali pasirašyti nuo 2013 m. birželio 3 d. iki jos įsigaliojimo Jungtinių Tautų būstinėje Niujorke.

2. Šią Sutartį kiekviena pasirašiusioji valstybė turi ratifikuoti, priimti arba patvirtinti.

3. Šiai Sutarčiai įsigaliojus, prie jos gali prisijungti bet kuri jos nepasirašiusi valstybė.

4. Ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ir prisijungimo dokumentai deponuojami depozitarui.

22 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Sutartis įsigalioja praėjus devyniasdešimt dienų nuo penkiasdešimtojo ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumento deponavimo depozitarui dienos.

2. Kiekvienai valstybei, deponavusiai savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą po šios Sutarties įsigaliojimo, ši Sutartis įsigalioja praėjus devyniasdešimt dienų nuo jos ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo deponavimo dienos.

23 straipsnis

Laikinas taikymas

Bet kuri valstybė, pasirašydama šią Sutartį arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, gali pareikšti, kad 6 ir 7 straipsnius ji taikys laikinai, kol jai įsigalios ši Sutartis.

24 straipsnis

Galiojimo terminas ir pasitraukimas

1. Šios Sutarties galiojimo terminas neribotas.

2. Kiekviena valstybė, šios Sutarties šalis, įgyvendindama savo nacionalinį suverenitetą, turi teisę pasitraukti iš šios Sutarties. Apie tokį pasitraukimą ji praneša depozitarui, kuris informuoja visas kitas valstybes, šios Sutarties šalis. Pranešime apie pasitraukimą gali būti paaiškintos pasitraukimo priežastys. Pranešimas apie pasitraukimą įsigalioja praėjus devyniasdešimt dienų nuo tada, kai jį gauna depozitaras, išskyrus atvejus, kai pranešime nurodyta vėlesnė data.

3. Pasitraukimas valstybės neatleidžia nuo įsipareigojimų, kilusių iš šios Sutarties, kai ji buvo Sutarties šalis, taip pat nuo susikaupusių finansinių įsipareigojimų vykdymo.

25 straipsnis

Išlygos

1. Pasirašyti, ratifikuoti, priimti, patvirtinti šią Sutartį arba prie jos prisijungti kiekviena valstybė gali su išlygomis, jei jos suderinamos su Sutarties objektu ir tikslu.

2. Valstybė, šios Sutarties šalis, gali bet kada panaikinti savo išlygą, apie tai informuodama depozitarą.

26 straipsnis

Santykis su kitais tarptautiniais susitarimais

1. Šios Sutarties įgyvendinimas neturi įtakos valstybių, šios Sutarties šalių, įsipareigojimams pagal galiojančius ar būsimus tarptautinius susitarimus, kurių šalys jos yra ar bus, jei minėti įsipareigojimai neprieštarauja šiai Sutarčiai.

2. Šia Sutartimi negalima remtis siekiant panaikinti susitarimus dėl bendradarbiavimo gynybos srityje, sudarytus tarp valstybių, šios Sutarties šalių.

27 straipsnis

Depozitaras

Šios Sutarties depozitaru skiriamas Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius.

28 straipsnis

Autentiški tekstai

Šios Sutarties originalas, kurio tekstai anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis yra autentiški, deponuojamas Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui.

Priimta du tūkstančiai tryliktų metų balandžio antrą dieną Niujorke.